

Bélai-barlang

Areál - gyülekezőhely

Tisztelt látogatóink, a Szlovákiai Barlangok Igazgatóságának nevében üdvözljük Önöket a Bélai-barlangban, amely Nemzeti természeti emlék. A Bélai-barlang Szlovákia legmagasabban fekvő barlangja 890 méter tengerszint feletti magasságával. A bevezető nyílást az aranyásók már a 18. század első felében ismerték, amit a barlang falán látható névfeliratok bizonyítanak. Magát a barlangot azonban csak 1881.július 22-én Johan Britz és Július Husz hegyi vezetők fedezték fel. Az első méréseket már abban az évben elvégezték, 1882-ben megnyitották és 1896-tól villanyvilágítással rendelkezik.

A Bélai-barlang a középső triászi sötétszürke, gutenstein típusú mészkőben alakult ki. Az üregrendszer keletkezésére a mészkő rétegközi lapjai voltak nagy hatással, kevésbé hatottak a törésvonalak amelyek mentén a víz leszivárgott és áramlott. Az elsődleges üregeket eleinte teljesen víz töltötte ki, ami a vegyi oldó hatáson kívül, nyomást is gyakorolt a mészkövekre. A barlangra hatalmas kupolaformák jellemzőek.

A barlang fő részei a Tátra negyedkori eljegesedése idején már megvoltak. Valószínűleg az agresszív vizek hatására alakultak ki, amelyek a felszínről bejutva keveredtek a mélység vizeivel akkor, amikor a barlang feletti Kobylí-hegy eredetileg nagyobb kiterjedésű síkját a Bélai-völgy felosztotta. A barlang

fejlődése folyamán a földalatti termeket majdnem egészen finom szemcséjű üledék töltötte ki, amit később a víz kimosott.

A Bélai-völgy mélyülésével összhangban a harmadidőszak végétől csökkenni kezdett a víz szintje. A vízszint fokozatos csökkenésének megfelelően, helyenként szintvonalak bevájódása látható a kőfalakon. A barlang egyes részei a későbbi időszakban is el lehettek árasztva, mert az alsó vízelvező nyílásokat hordalék tömte el. A jégkorszakok visszahúzódásakor befolyó víz már csak részben alakította a meglévő járatrendszert. Napjainkban a beszivárgó cspadékvizek az alacsonyabban fekvő részekben gyűlnek össze, ahol időszakos patakokká alakulnak. Ezek valószínűleg a Béla medrébe torkoltnak a barlang alatt.

A barlang napjainkig felmért hossza több mint 4200 méter. A túraútvonal 1370 méter hosszú, szintkülönbsége 112 méter, amelyet 866 lépcsőfokkal kell leküzdeni. Az évi átlaghőmérséklet 5,0 és 6,3 °C közt ingadozik, a víz hőfoka 5,2 °C, emellett a viszonylagos páratartalom több mint 90 %. A túra időtartama körülbelül 70 perc.

Mielőtt tovább folytatnánk a barlangtúrát, kötelességünk figyelmeztetni Önöket arra, hogy a barlang a Természet- és tájvédelmi törvény értelmében a legnagyobb szintű védelmet élvez, éppen ezért tilos az étel- és italfogyasztás, a dohányzás, a földalatti rendszer bármilyen nemű szennyezése, az elektromos berendezések érintése, a túraútvonalról letérni, valamint a legfontosabb, tilos a karsztképződmények érintése vagy más módon történő károsítása.

A barlangban tilos fényképet vagy filmet készíteni illeték fizetés nélkül. Azok akik ezt a pótdíjat kifizették, egy élenkszinű matricát kaptak, amit jól látható helyen ragasszanak fel öltözőkükre, a folyamatos ellenőrizhetőség érdekében. Még egyszer kérjük Önöket arra, hogy a túra folyamán ne távolodjanak el a csoporttól, és ne hagyják el a kijelölt útvonalakat.

Élményekben gazdag túrát kívánunk.

1. Belépő-csarnok

A hatalmas Belépő-csarnoknak nevezett részben állunk, amibe egy művileg szélesített folyosó vezet. Körülbelül a folyosó felénél látható a felfedező kürtő egy része, amelyen a felfedezők a barlangba jutottak. A boltozatnak és a falaknak ezen a szakaszán üreges mélyedések vannak, amelyek nyomás alatt, a víz oldó hatására alakultak ki. A járda jobb oldalán a Fehér-kútnak nevezett tavacska, feljebb a Zöld-tavacska helyezkedik el, ezzel szemben a járda bal oldalán pedig az Ördögtorok-szakadék látható ami 26 méter mély. A lépcsőn felfelé haladva jutunk el a Kietlen-terembe, amiben 160 centiméter magas sztalagmit, a Csavargó áll.

A túra következő megállója a Magas-teremben van.

2. Magas-terem

A Magas-terembe jutottunk aminek magassága 20 méter. A beszivárgó vizekből, amelyek nagy mennyiségű oldott kalcium-karbonátot tartalmaznak, keletkezik a cseppkódísz.

A fentről lefelé lógó cseppköveket sztalaktitnek nevezzük, közepükben üregecskével, a lentől fejlődők neve pedig sztalagmit. Ezek a kalcium-karbonát vízből való kicsapódásával keletkeznek. Ha a sztalaktit és a sztalagmit összekapcsolódik, akkor oszlopról vagy sztalagnátról beszélünk. Helyenként a barlang falán puha bevonat is keletkezik ez az ún. hegyi tej, ami egyenesen a barlang levegőjéből válik ki. A barlang levegője telítve van apró vízcseppekkel, amelyek magas százalékban kalcium-karbonátot tartalmaznak, ez az ún. aeroszol. Ez nagyon egészséges, jó hatása van főként a felső légutakra, ezért barlangterápiai célokra is kihasználják.

Az előttünk levő falból kiemelkedő, teljesen fehér alakzatot Lőcsei Fehérasszonyként ismerjük. A fal megdőlő része alatt a Sárga-tavacska helyezkedik el. A túrát a Hosszú-termen keresztül folytatjuk, ahol kisebb sztalagmiteket látunk majd. Balra a Megkövült gomba, felette jobbra a teraszos formájú Krokodilbőr, azzal szemben a Szív-tavacska látható. A tó felett kúp alakú sztalagmit a Kőváza áll, kicsi tavacskaival a tetején. Jobb oldalt megfigyelhető az a sztalagmitcsoport amit Törpeligetnek nevezünk.

A Pálmák-terme felé folytatjuk tovább.

3. Pálma-terem

A természetvédelem fogalmához nemcsak az élettelen, de az élővilág védelme is hozzátartozik. Némelyik barlanglakó élőlény teljesen alkalmazkodott a nedves, hideg és sötét földalatti körülményekhez. Ezek az állatok nagyon értékesek és

sebezhetőek. A Bélai-barlangban élnek nagy tudományos jelentőséggel bíró apró vakbolharások, de előfordulnak a gerinctelenek különféle fajtái is. A Szlovákiában honos csaknem 30 denevérfaj közül, a Bélai-barlangban 7 típus fordul elő. Legjellemzőbbek a közönséges egérfülű- és a bajuszos egérfülű denevérek. Minden denevérfajunk hasznos és kihalással veszélyeztetett élőlény, amelyek rovarokkal táplálkoznak. Megérdemlik figyelmünket és védelmünket.

A térség, amiben tartózkodunk a Pálmák-terme nevet kapta. Közepén a Tükör-tó foglal helyet, jobbra látjuk a Kaktusz-liget elnevezésű sztalagmitsoportot.

Innen a részben kiásott Szenvedések-folyosóján át, jutunk a Betyárkamrába, ahol ismét megállunk.

4. Betyárkamra

A Betyárkamrában állunk. A lépcső fölött látható sztalagnátról nevezték el, ami a szlovák nemzeti hőst, Jánošíkot ábrázolja ülve. A háttérben az Ékszerdobozt látjuk az Arany-tavacskával. A tó alján karfiolszerű kiválások vannak, ezek a pizolitek. A tavacska előtt szünet nélkül fejlődő sztalaktit az Anyósnyelv. 52 lépcsőfokon át felmegyünk a barlang legmagasabb pontjára 1002 méter magasságba, ahonnan leereszkedünk a gazdagon díszített Kaltstein-termén át egészen a Nagy kőzuhatagok-csarnokába.

5. Nagy közuhatagok-csarnoka

A Nagy Közuhatagok-csarnokába tárnaalagúton jutottunk. A zuhatag 56 méter hosszú és orgonasíp formákkal ér véget. A túra most a Galériában, a legszebben díszített barlangrészben folytatódik. A Galériáról majd a Csend-termébe ereszkedünk, amit régen víz töltött ki. Folyamatosan haladva jutunk a Zeneterembe, amelyet magunk alatt látunk.

6. Zeneterem

A Zeneterembe értünk. A barlang aljára és a tóba hulló vízcseppek hangja miatt nevezzük így. A tavacska mögött színpompás függönyöket látunk. A barlang e részének kitűnő akusztikáját kihasználva, alkalmanként itt klasszikus zenei koncerteket is rendeznek.

A Zeneteremből a Csőalakú-termen lejutunk a Fehér-dómba, amiben a barlang legnagyobb sztalagnátja van, a Fehér-oszlop. A művileg átvágott járaton a romos-csarnokba jutunk. A boltozat egy részének leomlásával az eredeti alakzatok ott megsemmisültek. Az ún. Mézeskalács házikó és az Állatkert mellett elhaladva érünk a Belépő-csarnokba, ahol a túrát kezdtük.

A Bélai-barlang meglátogatásával meggyőződhetnek arról, milyen értékeket rejtene a barlangok Szlovákia szerte. Ezért mindegyikük a Természet- és tájvédelemről szóló törvény értelmében természeti emlék szintű védelmet élvez. A jelentősebbeket pedig Nemzeti természeti emlékként tartják nyilván. Szlovákiában több mint 8000 barlang ismert.

Mindegyik a maga nemében egyedülálló, ezért javasoljuk Önöknek, más idegenforgalmi barlang meglátogatását is. A Bélai-barlanghoz legközelebb a Vazseci-barlang található, ez körülbelül 50 perces autótúrára, amelyben a barlangi medvék életéről kaphatnak információkat.

Köszönjük látogatásukat és figyelmüket. Reméljük tetszett Önöknek a barlang, további élményekben gazdag jó utat kívánunk a szlovák természet szépségeinek felfedezése közben.